

ТОШКЕНТ ХАКИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ
ВА МЕХНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

18-ИЛ ЧИҚИШИ.

№ 208 (4414).

23

ОКТЯБРЬ

ШАНБА

1971 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

МАЖБУРИЯТГА ҚЎШИМЧА

Пойсиз пахта далаларида эл бойлиги «оқ олтин» учун кураш янада қизиб давом эттирилди. Колхозлар, бригадалар ва энелардан келатган талаба рапортлари оқими кўнаиб бормоқда. Ҳамма бир интиқ билан, область пахта хирмонига муносиб ҳисса қўниш учун меҳнат қилмоқда.

Колхозимиз пахтакорлари ҳам ўз энималаридаги план ва топириқларини муддатидан илгари адо этиб, янги мажбурият ҳисобига пахта топириқмоқдалар. Улар 3337 тонна пахта топириқиб, йиллик планни муваффақиятли адо этишди. Пландан ташқари эса

700 тонна «оқ олтин» топириқиб ахд қилиб, ҳозиргача 300 тоннага яқин пахта топириқибди. Энди янги мажбуриятини ҳам шараф билан бажариш учун ҳаракат қилинапти.

КПСС Марказий Комитетининг байрамолди қақирингидан руҳланган колхозчи ва меҳнаткорлар даладаги бор ҳосилни теяроқ йиғиб-териб олиш тадбирларини кўришмоқда. Пенжадмаллини қўлдан бермай келатган Бердиқул Турдиқулов бошлиқ бригада аъзолари ҳозиргача 37 центнердан ҳосил йиғиштириб олди. Улар ҳосилдорлигини 40 центнерга етказиш учун курашишмоқда.

Йил бошида колхоз пахтакорлари ҳар гектар ердан 30 центнердан ҳосил йиғиб олишга қарор қилган эдилар. Энди эса ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб ҳосилдорлигини 35 центнерга етказишга қарор қилишди. Колхоздаги ҳар бир киши бор пахтани шу ғанимат дамларда териб олиш, давлат хирмонига ҳар йилгидан мўл ва сифатли пахта топириқиб нияти билан тер тўқиништи.

М. РҲИМАТОВ,
Ўрта Чирчиқ районидagi Охунбобоев номидаги колхоз раиси.

ЯНГИЙҲҲЛ районидagi Охунбобоев номидаги колхоз механизаторлари терим суръатини бўшатиришга қарор қилди. Улар ҳар кун колхоз хирмонига қўллаб «оқ олтин» тўқимқдалар. Суратларда: (юқориди чапдан). Илгор механизаторлардан А. Холбеков, О. Абдуллаев, Д. Абдукаримовлар. (Пастда) Ўрта Чирчиқ районидagi Фрунзе номидаги колхоз пахтакорлариди тунги терим пайти.

Н. Тўраев фотолари.

МАМЛАКАТНИНГ ШАҲДАМ ОДИМИ

СССР САНОАТИНИНГ 1971 ЙИЛ ТҲҚҚИЗ ОЙЛИК ДАВЛАТ
ПЛАНИНИ БАЖАРИШ ЯҚУНЛАРИ ТҲҲРИСИДА СССР МАРКАЗИЙ
СТАТИСТИКА БОШКАРМАСИНИНГ АҲБОРОТИ

Саноат ходимлари Ул Октябрь социалистик революциясининг 54 йиллигини муносиб кутиб олиш ва тўқизинчи беш йиллик биринчи йили планини муддатидан илгари бажариш учун мусобақаланиб, реализация ҳаёсини ва саноат маҳсулотининг энг муҳим турларидан кўчилигини ишлаб чиқариш юзасидан тўқиз ойлик планни муваффақиятли бажардилар, дейиладди СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармасининг аҳборотида. Саноат ишлаб чиқариш ўтган йилнинг шу давридаги нисбатан 8 процент ўсди. Саноатда меҳнат унумдорлиги 6,5 процент қўшилди.

Саноатнинг энг муҳим тармақлари маҳсулот ишлаб чиқаришда, 1970 йилнинг тўқиз ойидидаги нисбатан қўйидаги миқдорда оширди: электрэнергетика саноати — 9 процент, ёнғил саноати — 6 процент, қора ва рангли металлургия — 6 процент, химия ва нефть химияси саноати — 11 процент, машинасозлик ва металл ишлаш саноати — 11 процент, ўрмонсозлик ва целлюлоза-қоғоз саноати — 6 процент, бинокорлик материаллари саноати — 8 процент,

енгил саноат — 8 процент, озиқ-овқат саноати — 5 процент, маданий-маънавий ва рўзгор товарлари ишлаб чиқариш 11 процент қўшилди.

Бутуниттифок ва иттифок-ресублика саноат министрликларининг ҳаммаси, барча иттифокдош республикалар тўқиз ойлик планни ошириб бажардилар.

Ўтган йилнинг шу давридаги нисбатан электр энергияси 46 миллион киловатт-соат, нефть 17 миллион тонна, газ 12 миллион кубометр, қўйир 13 миллион тонна, қўйир 2,2 миллион тонна, қўйир 3,7 миллион тонна, қўйир 2,5 миллион тонна, қўйир 2,5 миллион тонна, қўйир 62 миллион метр, янғилат ўттирлар 5 миллион тонна, пластик масса ва синтетик смолда 147 миллион тонна, химиявий тола 41 миллион тонна, металл қирқувчи станоклар 66 миллион сўмлик, темирчилик-пресс машиналари 16 миллион сўмлик, автоматлаштириш ва хисоблаш техникаси приборлари, воситалари 383 миллион сўм-

лик, химия машина-ускуналари 45 миллион сўмлик, юк вагонлари 4,4 миллион дона, юк автомобиллари 36 миллион дона, енгил автомобиллар 131 миллион дона, трактор принциплари 35 миллион дона, қишлоқ хўжалик машиналари 131 миллион сўмлик, қўғоз 190 миллион тонна, картон 126 миллион тонна, цемент 4,1 миллион тонна қўйир ишлаб чиқаришди. Рангли ва подир металллар, нефть химияси маҳсулотларини ишлаб чиқариш, нефтини қайта ишлаш ва маҳсулотини чиқариш қўйидаги турларини ишлаб чиқариш ортиди.

Халқ истеъмоқ қиядаги турларини ишлаб чиқариш ўтган йилнинг шу давридаги нисбатан қўйидаги миқдорда қўйидаги: газламаннинг ҳамма турлари — 269 миллион кубометр метр, кийим-кечак — 761 миллион сўмлик, ички ва устки туракж — 34 миллион дона, мол ёғи — 36 миллион тонна, ўсимлик мойи — 135 миллион тонна, консерв — 409 миллион балка, синтетик юннинг воситалари — 19 миллион тонна, радио приёмник ва ра-

диолалар — 731 миллион дона, хо-лодильник — 341 миллион дона, мебель — 193 миллион сўмлик. Корхоналар ишнинг техникавий-иқтисодий кўрсаткичлари ахшиланди. Электр станцияларида ёнғилти сарфлаш ички процент қамайди. Қора металл дурғияда дона нечларининг фойдаланишдан фойдаланиш 0,8 процент ахшиланди. Цемент саноатида айланма нечларининг соатлик иш унуми тўрт процент ва тегириқларининг иш унуми уч процент ошди. Тўқимачилик саноати корхоналарида йилнинг бу тўқини машина-ускуналарининг иш унуми қўшилди.

Саноат маҳсулотининг таннархи қамайтирилди. Тўқиз ойлик фойда олиш плани бажаришди. Марказий статистика бошқармасининг аҳборотида яна қўйидаги турларини ишлаб чиқаришда саноатда ишлаб чиқариш самарадорлигини янада ошириш учун резервлардан ҳали тўқини фойдаланилмаётган. Барча министрликлар тўқиз ой-

лик планни бажарганлари ҳолда корхоналарнинг бир қисми маҳсулотини реализация қилиш ва фойда олиш юзасидан белгиланган топириқларини бажармади. Олтингургут киелотаси, нефть аппаратлари, иморатбон ёғоч, иморатбон гипс ишлаб чиқариш, газлама, кийим-кечак ва трикотаж-буюмларининг айрим турларини, шунингдек зарм пойфал, баллиқ маҳсулотини, консервалар ва маҳсулотини бошқа баъзи турларини ишлаб чиқариш тўқиз ойлик планни бажарилмай қолди. Маҳсулотини зарур ассортиментда ишлаб чиқариш ҳамма жойда ҳам таъминланмаётган, деб бўлмади.

Илмий-тадқиқот, лойиҳалаш, конструкторлик ташкилотлари ва саноат корхоналари фан-техникани ривожлантиришнинг энг муҳим проблемаларини ҳал этиш, янги машиналар, ускуналар, аппарат ва приборларнинг намуналарини яратиш, саноат маҳсулотининг янги турларини ишлаб чиқаришнинг ўзлаштириш ва янги технология процессларини жорий қилиш, ишлаб чиқариш тўбора механизациялаш ва автоматлаштириш соҳида иш олиб боришди.

(ТАСС).

Журнал ТАХТАСИ

Ўрта РАЙОНИ БҲИЧА

«Партия XX съезди» колхозчи. Пахта тайёрлаш планини 100,2 процент, машина терими планини 102,2 процент бажарган (раиси М. Ҳайитбоев, партия ташкилотининг секретари Р. Абдураимов, комсомол ташкилотининг секретари М. Эшбоев, бош агроном А. Нодирхўжаев, бош инженер А. Туробов ўртоқлар).

«Ленинград» колхозчи. Пахта тайёрлаш планини 103,3 процент, машина терими планини 108,3 процент бажарган (раиси Ю. Мамашев, партия ташкилотининг секретари К. Баятов, комсомол ташкилотининг секретари Р. Саидов, бош агроном А. Жумабоев, бош инженер К. Шодмонов ўртоқлар).

Жамбул номидаги колхоз. Пахта тайёрлаш планини 106,3 процент, машина терими планини 100 процент бажарган (раиси М. Иброҳимов, партия ташкилотининг секретари З. Сайдинов, комсомол ташкилотининг секретари Х. Маматов, бош агроном А. Холдоров, бош инженер П. Эргашев ўртоқлар).

ЯНГИ ТЕХНИКА КҲРИГИ

Республиканинг раҳбар ходимлари 21 октябрда Ўрта Осиё машина синаш станциясида бош институтининг директори М. С. Ганиев, пахтачилик бўйича давлат маҳсул конструкторлик бюросининг бошлиғи Е. П. Радкевич, етакчи конструкторлар ва олимлар — М. Н. Марков, П. Ф. Глазатов, Ўзбекистон Фанлар Академиясининг муҳбир аъзоси Х. Х. Усмоновлар ва бошқалар ишох бериб боришди.

Янги техникани қўлдан кечиришда КПСС Марказий Комитети Сўсий Бюроси аъзолигига нанидир, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бюро аъзолари Н. Г. Анисимов, А. Д. Бесчастнов, Я. Р. Курбанов, В. Г. Ломоносов, М. М. Мухомов қатнашдилар.

Ш. Р. Рашидов олимлар ва конструкторларга самарали меҳнатлари учун тантанаву айтиди, уларга янги техникани яратишда катта муваффақиятлар тилади.

Янги терим техникаси пахта терилиш комплекс механизациясида кенг имкониятлар очиб беради.

(ЎзТАҲ).

400.000 ТОННА ПАХТА УЧУН

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА
ТАЙЁРЛАШНИНГ БҲРИШИ ТҲҲРИСИДА
ШУ ЙИЛ 22 ОКТЯБРГАЧА БҲЛГАН МАЉУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи ступ — районлар, иккинчи ступ — бир қунда тайёрлашнинг, учинчи ступ — маҳсул бошидан бери, тўртинчи ступ — шу жумладан машина билан қунда терилган пахта, бешинчи ступ — маҳсул бошидан бери.				
Юқори Чирчиқ	0,35	114,86	0,29	157,45
Пискент	0,83	112,47	0,41	100,54
Оққўрғон	1,04	108,38	0,73	108,21
Ўрта Чирчиқ	0,72	107,71	0,03	101,45
Бўка	1,13	106,91	1,08	101,65
Янгийўл	1,28	100,30	1,18	73,56
Бекобод	1,16	99,50	0,13	86,44
Область бўйича	1,00	106,09	0,59	100,33

ИЛГОРЛАРГА КҲЧМА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Тошкент область партия комитети, область иқроия комитети районлар, колхозлар, совхозлар ва шаҳарлар ўртасида пахта терим ва давлат топириқ юзасидан социалистик мусобақанинг шу йил октябр ойи тўртинчи беш кунлиги яқунларини қараб чиқиб қарор қилди.

Область партия комитети, область иқроия комитетининг қўма Қизил байроғи Янгийўл районига (район партия комитетининг биринчи секретари А. Имомов, район иқроия комитетининг раиси Усмонов, район комсомол комитетининг секретари Ҳасанова, район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи А. Имомов, қишлоқ хўжалиги ва тайёрлаш ходимлари касаба союз район комитети раиси Шамсиев, район «Узсельхозтехника» бирлашмаси бошлиғи Цой, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари тайёрлаш бўйича бош инспектори Ермеєв, ўртоқлар) берилди. Пахта тайёрлаш планини 99,02

процент, шу жумладан машина терими плани 72,38 процент бажаришди. Кейинги беш кунлида 8,15 процент, машина теримида 8,15 процент ўсшига эришган.

Қизил байроқ Бўка районидан олиб берилсин.

Область партия комитети, область иқроия комитетининг қўма Қизил байроғи Ўрта Чирчиқ райониди ТИНИМСХ тақрибда хўжалигида (тақрибда хўжалиги директори Соттибоев, партия ташкилотининг секретари Ибодов, комсомол ташкилотининг секретари Со. Ишчирков, комсомол ташкилотининг секретари Курбанов, бош агроном Рафуров, бош инженер Тошнєзов ўртоқлар) қолдирилди. Пахта тайёрлаш планини 128,27 процент, шу жумладан машина терими планини 115,63 процент бажарган. Кейинги беш кунлида 10,18 процент ўсшига эришган.

Область партия комитети, об-

ласть иқроия комитетининг қўма Қизил байроғи Янгийўл райониди «Коммунизм» колхозига (раиси Исмаилов, партия ташкилотининг секретари Эшонхўжаев, касаба союзлар комитети раиси Дилдабоев, комсомол ташкилотининг секретари Эрманбєв, бош агроном Мирзаахмедов, механизация бўйича раис Уриновлари Роинов ўртоқлар) берилди. Пахта тайёрлаш плани 127,44 процент, шу жумладан машина терими плани 104,44 процент бажаришди. Кейинги беш кунлида 11,57 процент, машина теримида 12,55 процент ўсшига эришган.

Қизил байроқ шу райондаги «Қизил Октябрь» колхозидан олиб берилсин.

Область партия комитети, об-

ласть иқроия комитетининг қўма Қизил байроғи Бекобод шаҳрида (шаҳар партия комитетининг секретари Аббосов, шаҳар иқроия комитетининг раиси Салоҳидинов, шаҳар комсомол комитетининг секретари Мирқомиллов ўртоқлар қолдирилди. Пахта тайёрлашда актив иштирок этиб, зиммаларидаги топириқини 83,3 процент бажарган. Беш кунлида 21 процент ўсшига эришган.

Қизил байроқ шу райондаги «Коммунизм» колхозидан олиб берилсин.

Область партия комитети, об-

БЕКОВОД „ОҚ ОЛТИН“И

Партияимизнинг тарихий XXIV съезди қарорларини оғишмай амалга оширатган районимиз қишлоқ меҳнаткашлари тўқизинчи беш йиллик биринчи йили план топириқларини ошириб адо этиш йўлида ҳормай меҳнат қилдилар. Пахтакорларнинг бутун ёз бўйи ғайрат-шижоат билан ишлади. Кенг даладарда тўп-роқ унумдорлигини ошириш, қимматбах хом ашё бўлган «оқ олтин»дан мўл ҳосил қўлаш йўлида қатор тадбирлар амалга оширилди.

Бутунги қунга келиб, пахтакорларимиз юксак марраини қўлга киритдилар. Давлатга 46 миллион 300 тонна пахта топириқиди. Ҳосилнинг 80 проценти биринчи сортларга сотилди. 2,5 миллион тонна «оқ олтин» «зангори кема» бункерларидан тўкилди.

Бу катта ғалабани қўлга киритиш учун эрта баҳордан бери астойдил ҳаракат қилинди. Колхоз, совхозларда қўзани парвартиш, озиклантириш, қўзани алаш ишлари юқори агротехника қондалари асосида ўтказилди. Қўзани хўжаликларда пахтани экишда янги системалар ўттиди. Қўп майдонларга кенг қаторлаб чигит экиладиганлиги тўғйили аёш шу ерлардан пландагига нисбатан 4—5 центнер ортиқ пахта йиғиб олинди.

Район пахта планини бажаришда «Ленинград» совхозини чуқуварлари ажойиб меҳнат намуналарини кўрсатдилар. Улар областда биринчилар қаторида пахта тайёрлаш планини бажариб, эл хирмонига саломлик ҳисса қўшди. Шунингдек, улар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг қўма Қизил байроғини олишга муассар бўдилар.

Бундай хўжаликлар районимизда анчагина. Ташаббускор «Победа» колхозини пахтакорлари ҳам ҳар бир соҳада пенжадмаллини қўлдан бермаптилар. Колхоз азаматлари район хирмонига 4 миллион 450 тонна пахта билан ҳисса қўшилди. Шунингдек, Навоий номи, Державинский номи, Ленин номи колхозларининг пахтакорлари ҳам пахта тайёрлашда олдинги сафда боришди.

Пахтачиликни ривожлантиришда техника катта роль ўйнамоқда. Хўжаликларда техникадан фойдаланиш даражаси ортиб борапти. Бу йилги маҳсулдан терим машиналарининг қудрати, қучи яна бир қарра намоев бўлди. Терим қуналари пахта даладариди 550 машина техникаси жавлон урди. Механизаторлар терим агрегатларини унумли ишлатиш учун қуч-ғайратларини сафарбар этдилар.

Районимизда астойдил меҳнат қилиб, довг таратаётган механизаторлар сови оз эмас. Ҳозиргача 150—200 тоннадан ошириб «оқ олтин» терган механизаторлар номини алоҳида кўрсатиб ўтатиш. Шу қунгача 210 тонна пахта терган «Победа» колхозидан Хошпа Шоймонов, Очыл Бердиев, Абдуназар Хулоев, 150 тоннадан ошириб пахта терган Навоий номидаги колхоздан Тоҳназар Хирмонов, «Ленинград» совхоздан Николай Белоусовлар ҳаммаи ҳурмат-эътиборини қозонди. Шу азаматларнинг кўрсатган жасоратлари тўғйили пахта тайёрлаш плани муддатидан илгари бажарилиди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Республика Министрлар Советининг Мурожияти қишлоқ хўжалик ходимларини янги зафарларга руҳлан-

тирмоқда. Колхозлар, бўлим ва бригадалар ўзаро социалистик мусобақа байроғини баланд қўтариб, зиммаларини оширишдан мажбурият олиб меҳнат қилмоқда. Бу умумхалқ курашидан райондаги биронга ҳам ташкилот четда қолмапти. Пахта йилинг теримида Бекобод шаҳри ишчи-хизматчилари актив иштирок этишди. Улар районимизнинг улкан хирмонига муносиб ҳисса қўшилди. Охангтарон район меҳнаткашлари ҳам катта ердан кўрсатдилар. Биз уларга чин юракдан раҳмат дейиш.

Пахта теримини уюшдиқлик билан ўтказиш учун район партия комитети ва хўжалик бошланғич партия комитетлари барча тадбирларини кўришди. Районда ўзаро социалистик мусобақа аж олдирилди, ҳар беш кунда илгорларга қизил байроқлар бериб боришди. Дала шийонлариди меҳнаткашларнинг маданий ҳордиқ чинаришлари учун шарт-шароит яратилди. Теримчилар доимий равишда рағбатлантириб турилди.

Тўқизинчи беш йилликнинг биринчи йили планини юқори кўрсаткичлар билан ақулаш учун курашаётган пахтакор ва механизаторларимиз янги ҳосилни 49 миллион тоннага етказиш учун кураш бошлашди. Пахта даладариди экинмадиги буюк мажбуриятини Улғу Октябрьнинг 54 йиллиги байрам қилинган қунгача бажариш ҳаракати қизиб турди. Механизаторлар ва теримчилар қўзани ҳозирги давларининг ҳар бир дақиқасини ғанимат қилиб, бор резервларини ишга солишляпти. Ҳамма пахта даладариди «оқ олтин» фронтида жавлон урмоқда.

З. Т. МАХСУМОВ,
Бекобод район партия комитетининг биринчи секретари.

КОММУНИЗМ ҚУРUVЧИЛАР СЪЕЗДИ

Бундан ўн йил муқаддам, 1961 йил октябр ойининг иккинчи яримда Москвада Совет Иттифоқи Коммунистик Партиясининг XXII съезди бўлиб ўтди. Бу съезд тарихга коммунизм қурувчилар съезди бўлиб кирди. Съезд делегатлари партиянинг тўққиз миллиондан ортиқ аъзо ва кандидатлари юборган вакиллар эди.

КПСС съездлари партиянинг бутун ҳаётига тарихий даъвоида ҳамisha партия ва халқнинг революцион-ўзгартирувчилик фаолияти учун жуда катта аҳамиятга эга бўлди, коммунистик гояларни амалга ошириш учун кураш йўлидаги энг муҳим босқич бўлди.

КПСС XXII съезди мамлакатимизда бутун ҳаётда халқимизнинг муҳим воқеалари рўй берган даврда партиянинг коммунистик қурилишга, совет давлати ички ва ташқи сиёсатига раҳбарлик қилиш соҳасидаги рағбат-баракат фаолиятини яқинлаштирди. Съезд совет халқининг ва бутун кишилик жаҳонининг коммунизм сари олға ҳаракат қилиб бориш истиқболлари ва конкрет вазифаларини белгилаб берди.

Съезд партиянинг ҳисобот-давридаги фаолиятини яқинлаштириб, Марказий Комитетнинг сиёсий йўлини ҳақида ички ва ташқи сиёсат соҳасидаги амалий фаолиятини тўла-тўқис маълум қилди. Делегатлар эҳтидор билан қай қилиб ўзгаришлар, партия XX ва XXII съездларининг қарорларини бажара бориб, мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш, социалистик ижтимоий муносабатларни такомиллаштириш, меҳнатқилларни коммунистик ҳаёт тарбиялаш йўлида жуда катта муваффақиётларга эришди.

Лекин гоялари ва таълимоти КПСС XXII съездининг илҳом-лангирди, унинг ишларини нурафшон қилиб турди. КПСС XXII съезди мамлакатимизда коммунистик қурилиш йили босқичининг асосий йўналишларини илмий йўналишда асослаб берди, ҳалқро аҳолини марксизм-ленинизм таълимоти билан қўлга олиш, ҳалқнинг коммунистик ҳаёт тарбиялаш йўлида жуда катта муваффақиётларга эришиш мумкин бўлди.

Съезд ички сиёсат соҳасида партияга ишлар қилувчи кучларини ҳар томонлама ривожлантириш, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш, ижтимоий муносабатларини янада такомиллаштириш, социалистик демократиянинг бутун чоралар билан ривожлантириш, оммавий иқтисодий аниқлиқнинг қучайтириш, ҳалқ турмушини доим ахшллаш за-рури эканлигини кўрсатди.

Съезд ҳуқуқларига таъин-лаб ўтилган совет ҳалқининг коммунизм иш-ишларидан фойдаланган чоғда ер кура-сидаги неча юз миллионлаб ки-шилар: «Биз коммунизм тараф-доримиз!» деб айтди.

Коммунизм гоялари бошда мамлакатлар билан уруш қи-лиш йўли билан эмас, балки жаҳоннинг муқаммал ташкил этиш, ишлаб чиқарувчи кучлар-ни юксалтириш, инсон фаровон-лиги ва бахт-саодати учун ҳам-ма шарт-шароитни вужудга келтириш йўли билан ҳалқ оmmasининг оғи ва қабилни ас-галлади.

Съезд ташқи сиёсат соҳаси-да коммунизм қуриш учун тинч-шароитни вужудга кел-тиришнинг таъминлаш, ички жаҳон урушининг олдин олиш вазифасини қўйди. Давлатимиз-нинг ташқи сиёсат соҳасидаги йўли социалистик ҳамдўстлик-даги барча мамлакатларни иш-лаштириш, озодин ҳара-кати ва революцион ҳаракатни қўллаб-қувватлаш ҳамда Осиё, Африка ва Латин Америкасида-ги мустақил давлатлар билан ҳамкорликни ривожлантириш йўли бўлиб келди, шундай йўл бўлиб қолмоқда. Тинчликни мустақамлаш ва ҳалқро кес-кинликни юмшатишга, турли ижтимоий тузумдаги давлатлар-нинг тинч-тотув янаш принци-пини ишчилик билан амалга оши-ришга қаратилган бу йўл ер кура-сидаги ҳалқимизнинг миллион-мил-лионлаб кишилар астойдил қўллаб-қувватлади.

XXII съезд бир қанча жуда муҳим назарий ҳуқуқларни рив-ожлантириш, партиянинг янги программасини қабул қилди. Бу жуда катта аҳамиятга эга эди. Маълумки, РКП(б)нинг VIII съезиди қабул қилинган

программа бажарилган эди. Мамлакатимизда коммунистик тузум галаба қилган эди. Янги программа кириш қисмида ва иккинчи асосий қисмдан иборат бўлиб, коммунистик жаҳият қуришнинг буюк нақшларидир. Бу программа назарий ва амалий йўналишда гоят муҳим ҳуқуқат-дир.

Программанинг биринчи қис-мида капитализмнинг ҳозирги босқичи империализм чуқур тахир этилди, капитализмдан социализмга ўтиш муқаррар эканлиги кўрсатиб берилди. Программа ҳаракат нақшларини аниқ белгилади, социализмдан коммунизмга ўтиш проблемаси-ни, СССРда синфсиз комму-нистик жаҳиятнинг вужудга кел-тириш йўлини, методларни ва воситаларини аниқ таърифлаб берди.

Программанинг иккинчи қис-ми Совет Иттифоқи Коммунистик Партиясининг коммунистик жаҳият қуриш соҳасидаги конкрет вазифаларини кўрсат-ди, коммунизмнинг моддий-тех-ника базасини вужудга келти-риш, коммунистик ижтимоий муносабатларни ривожланти-риш, коммунистик жаҳият кишиини тарбиялаб, қамолат-га етказиш йўлида тутади.

Программда коммунизм қу-рувчиининг аҳлоқ кодекси таърифлаб берилди, социализм-дан коммунизмга ўтиш қонуни-ятлари кўрсатди, кишилик коммунизмга ўтиш йўлилари ҳа-қида, сиёсий таъриқларнинг барҳам топиши ва тўла социал-тегик қарор топиши тўғриси-да, пролетариат диктатураси-нинг умумхалқ давлатига ай-ланиши ҳақида, бутун халқ партияини бўлиши КПСС тўғриси-да ва бошқа масалалар ҳақи-да муҳим назарий ҳуқуқлар қи-ларди.

КПСС Программасида бун-дай дейилди: «Партиянинг ол-ий мақсади коммунистик жаҳият қуришдир, бу жаҳият байроғига: «Ҳар қандай қи-лишга яраша, ҳар қандай ҳу-қуққа яраша» деб ёзиб қў-йилган. Партиянинг: «Ҳамма бахт-саодат учун» деган шло-ғи тўла амалга ошар.

XXII съезд В. И. Лениннинг партия Программаси билан Уста-нин чамбараси боғланганлиги тўғрисидаги таълимотига ама-л қилиб, КПССнинг янги Уста-нин қабул қилди. Устада таъ-кидлаб ўтилгандек, Совет Иттифоқи Коммунистик Пар-тияини совет халқининг жанго-вар, сингалган авангарди бўлиб, СССРдаги ишчилар синфи, ко-хончи деҳқонлар ва экиндлар-нинг илғор, энг олғи қисми-ни иштирий асосда бирлашти-ради.

Партиянинг ташкилотчилик-ини коммунистик қурилиш-нинг КПСС программасида бел-гилаб берилган улуғ вазифа-ларини даражасига қўтариш зарур-лиги КПСС Уставига ўзгартири-ш ва қўшимчалар киритишнинг та-қозо эди.

Коммунизм ва ишчи пар-тиялар вакилларининг съезд ишларида қатнашуви катта аҳ-амиятга эга бўлди.

Партиянинг XXII съезидан буюн ўн йил ўтди. Партия шу йиллар мобайнида совет ҳалқини коммунизм йўлидан оғишмай олға бошлаб борди. КПСС XXIV съезди бу йўлда янги, муҳим босқич бўлди. Бу съезд партиянинг Ленин наснатлари-га содиқ эканлигини, партия билан халқнинг бирлиги ва иш-лаштириш тош-метиндек мус-таҳкам эканлигини намоийш қилди. Партия XXIV съезди-нинг чиқарган ҳуқуқларини ва қабул қилган қарорларини В. И. Лениннинг фикрлари гоят тўғ-ри эканлигини янада зўр куч билан тасдиқлади. В. И. Ле-нин Совет Россиясидаги социал-истик революция машъали, унинг социалистик қурилишда-ги муваффақиётлари бутун жа-ҳон меҳнатқилларига зўр йўл-ни кўрсатиб турди, деб ба-шорат қилган эди. В. И. Ле-нин Октябрь революцияси галабаси-дан сал қуқ ўтган шу гаплар-ни айтган эди: «Барча мамла-катлардаги миллион-миллион меҳнатқиллар ҳамма қишчи-ликларда, ҳамма тўққизларга қарама-қарши, қўшқиларини иш-га тутинқолдиз» (асарлар, 30-том, 484-бет).

Ҳозирги кунда ана шу улуғ иш коммунистик ҳамдўстлик халқларининг ва бутун жаҳон-да тинчлик учун актив кура-шувчиларнинг байрат-шикози билан амалга оширилмоқда.

„ЎЗБЕКХИММАШ“ 30 ЁШДА

Ўзбекистон химия машина-созлиги заводи. Республика-миз индустриясининг бу кўз-қўз қилса аригули қорхона-сини юрати мана 30 йилдан бери. Унинг кўндаларига меҳнат-севар, ақл заволати етди, индо-кор машинасозлар томонидан тайёрланган турли-туман химия агрегатлари экономика-мизнинг ривожланишига хиа-мат қилапти. Муболагасиз ай-таш мумкинки, мамлакатимиз-даги барча химия саноати кор-хоналарида шу завод коллекти-ви зоран қўри, меҳнат-тибб ва меҳнат билан тайёрланган ас-боб-ускуналар ишлаб турибди. Улар ёрдамида қишлоқ хўжа-лиги учун минерал ўғитлар иш-лаб чиқаришмоқда.

Ҳа, қорхона довроти бутун мамлакатимиз бўйлаб қанот қи-ларди. Унинг машиналарини иш-лаб турган химия қорхоналари, янгидан бунёд этилаётган ком-бинат-заводлар коллективлари сабрқилиш билан кутди.

Чуқин химия саноати қорхона-ларини шу агрегатларсиз тасав-вур қилиб бўлмайд.

Коллектив маҳсулотининг шўхрати чет элларга ҳам кенг тарқалган. Қорхонада тайёр-ланган химия асбоб-ускуналарини хориқ қилувчилар сафи хо-риқий мамлакатларда ҳам йил-дан-йилга кўпайиб бормоқда. Деярлик барча социалистик мамлакатларга етказиб берил-моқда. Болгария, Куба, Юго-славия, Польша, Руминия, хи-мия саноати қорхоналарида бу завод мармас билан чиққан ма-шина механизмлар жуда кўп. Хиндистон ва бошқа қатор ма-млакатлар заказ билан ҳам ас-боб-ускуналар тайёрланмоқда.

Қорхона 30 йил давомида ол-га бараб жуда катта одим таш-лади. У баъонавий, мураккаб, уюмли асбоб-ускуналар, потон-линилар, технологик жараён-лар билан қуролланган илғор за-вод бўлиб қолди. Унинг бу-гунги қиёфасини дастлабки вақтдагисига ҳеч, таққослаб бўлмайд.

Узат Батан уруши бошлан-ган йил. Фронт лавинидаги ша-ҳарлардаги саноат қорхона-лари мамлакатнинг ички томони-га қўйрили бошланди. Фрунзе

номли Сумск заводи, Ростов қишлоқ хўжалик машинасозли-ги заводи ва бошқа қатор кор-хоналарнинг ашелонларга ор-тилган асбоб-ускуналарни Чи-рчиққа кела бошлади. Фронт-даги оғир аҳвол қўйрилиб келинган заводларнинг илғор бо-рича тасор, тиллаш ва улар-да маҳсулот ишлаб чиқаришни йўлга қўйишни тақозо этарди. Шунинг учун ҳам вагонлардан туширилган станоклар, агрегат-лар, механизмлар шу ерининг ўзидо оғиқ майдонда ўришти-ла бошланди. Орадан бир ой ўтар-ўтмас фронт бурюмларини бажаришга киришилди. 1952 йилнинг ўрталарига келиб бар-ча қорхоналар тўла қувват бил-ан ишлаб бошланди. Шу қисқа муддат ичида шаҳарда учта ма-шинасозлик заводи қад қўтар-ди. Уларнинг бири «Ўзбекхим-маш» заводи эди.

Узат Батан уруши тугагач, қорхона химия саноати аҳтиё-ларини учун асбоб-ускуналар иш-лаб чиқариш ҳақида тез сўра-галар билан оғиш борди. Шу-ни айтиш қиёфаси, урушдан кейинги дастлабки беш йил-

Зулфия Нурматова «Юлдуз» фирмасининг илғор ишчиларидан ҳисобланади. У дугоналари қатори байрамолди меҳнат вахтасида ишлаб смена топириқларини олишро адо этмоқда. А. Тўраев фотоси.

МУСОБАҚА БАЙРОҒИНИ БАЛАНД КЎТАРАЙЛИК

КПСС XXIV съезди қарорлари-ни тўла амалга ошириш ва тўққиз-инчи беш йиллик топириқини барвақт адо этиш йўлида бошлан-ган коммунистик мусобақа кўла-ми областимизда ой сайин кенгайиб бормоқда. Моддий бойлик ярат-ётган ишчи ва хизматчилардан 90 проценти ҳозир бу ватанпарвар-лик ҳаракатига қўшилиш.

Ҳозирги кунда областимиз халқ хўжалиқига байрат қўрсатган ишчи, бинокор ва транспортчилар-дан 135 минг киши коммунистик меҳнат зарбдор фахрий уювоига сазовор бўлган. 7010 бригада, 1492 цех, участка ва 33 қорхона, таъшилот, муассасага эса комму-нистик меҳнат коллективни номин берилган.

16 мингдан ортиқ бри-гада, 4,5 минг цех, участка, бў-лим, 639 қорхона, таъшилот, му-ассаса эса бу юксак номин олиш учун курашмоқда.

КПСС XXIV съезидан кейин коммунистик мусобақа кўлами яна ҳам кенгайиб кетди. Қўпгина иш-

САМИМИЙ МИННАТДОРЧИЛИК

21 октябрда Ўзбекистон пой-тахтидаги олди ўқув юртиларда оммавий митинглар бўлди. Бу митингларда КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг студентлар-нинг Бутуниттифоқ сўзбеда ле-ниния ўқиш, ишлаш ва кураш-моқ керак, деб айтган сўзлари кўп марта такрорланди.

Тошкент халқ хўжалиги инсти-тутининг мажлислар залига олти юздаи ортиқ йигит-киз тўпланди. Институт ректори профессор М. М. Қориев ўз кутубида Батанимиз студентла-рининг илм-фан қўқиларини

ағаллашлари учун катта имко-ниятлар арати берганлиги тўғ-рисида, ёшларнинг ўқиш ва меҳнатдаги ақойиб муваффақи-ятлари ҳақида гапирди. Студент Наташа Дудина, студент-риялик ўртоқларга ана шундай байрат илмий жаҳияти кенгаши-нинг раиси Анвар Илйон, молия факультети космопол-ташкilotининг секретари Бо-зор Тўйчиев ёшлар тўғрисида оталарча ҳамқўрлик қилаётган-ликлари учун Коммунистик партия ва Совет ҳукуматиға самимий ташаккур айтишлар. Улар халқ хўжалиги институ-тининг студентлари жоножон

Коммунистик партия таълим берадиганидек ўқийдиган ва меҳнат қиладиган, деб таъкид-ладилар.

Митинг қатнашчилари гоят ба-ланд рух билан КПСС Мар-казий Комитети ва Ўзбекистон Компартиясини Марказий Коми-тетига таъриб телеграммаси йўлладилар.

Рус тили ва адабиёти рес-публика институтида, Тошкент Политехника институтида ва шаҳардаги бошқа олди ўқув юртиларда ҳам шундай митинг-лар бўлиб ўтди.

(ЎзТАГ).

КОММУНИСТ КОНСТРУКТОР

«Ўзбекхиммаш» заводининг инженер корпусини бошқариш-техникасини штай, десак бўлади. Негами, бу ерда технология ва конструкторлик хизмати бўлими-да жойлашган бўлиб, кимёвий аппаратлар ишлаб чиқарув-чи цехларни техникавий хўж-жатлар билан таъминлайди.

Бинонинг учинчи қаватида бош конструкторнинг ишчи ка-бинетлари жойлашган. Аммиак селитраси ишлаб чиқариш тех-нология диниясининг конструи-торлик бюроси ушдан хонани асгаллаган. Бюро бошлиғи Эр-ғаш Аъзамов янгилик инжодкор-ларини фаолияти ҳақида мароқ билан хитоя қилади:

— Минерал ўғитлар ишлаб чиқариш технология динияла-ри, бир сўз билан айтганда,

бизнинг «нони»миздир. Улар асосан кимёвий қорхоналарни таъминлаш учун хизмат қилади. Бундай ускуналарни Навоий химикомбинатида, Череповец азот-тўқ заводида ва бошқа кўпгина қорхоналарда учратиш мумкин. Бу йил ана шундай технология динияларидан тўрт-тасини тайёрлаб бурюмчи-ларга юборишимиз лозим.

Тўғри, қорхонамиз олдинла-ри ҳам бундай кимёвий аппа-ратлар ишлаб чиқарган эди. Ле-кин уларнинг қуввати ана шун-дай паст бўлиб, гуриқраб ўзи бо-раст қилиб кимё саноати талабни қондирилмасди. Янги маҳсуло-тимиз эса ўз ўқимшодидан буткул фарқ қилади.

Айниқса, чириклик машина-созлар қўлидан чиқаётган бун-

дай ускуналарга социалистик ҳамдўстлик мамлакатларида та-лаб инҳояда каттадир.

— Ёна, — таъин давом эт-тиради конструктор, — чет эл-лик биродарларимизга кимёвий ўғитлар ишлаб чиқарувчи тех-нология динияларининг техника хўжатларини тайёрлаб бериш-дан ташқари, келлозода-ларгон саноати учун ҳам четёрлар етказиб берамиз. Яқинда болга-риялик ўртоқларга ана шундай четёр ёжорилди. Шунингдек, қорхона коллективни ўз зимма-сига олган кимёвий аппаратлар тайёрлаш ва етказиб бериш мажбуриятини қайта қўриб чи-қиб, белгиланган муддатни ан-ча қисқартиришга қарор қилди. Конструкторларимиз эса тех-ника хўжатларини муқаллади-

дан бир ой илгари тайёрлашга бел боғладилар.

Бу ишларда янгилик индо-корларидан социалистик мусо-бақада «Энг яхши конструктор» уювоига сазовор бўлган Эмма Каткова, Барвара Сидоренко, Юрий Смагин ва бошқалар ўз наободошларига ўрнат қўрсат-тишмоқда.

Утган йили «Ўзбекхиммаш» заводи конструктори Эрғаш Аъзамов маълум муддатта Бол-гарияга бориб келди. Ўзбек мутахассисининг Болгарияга боришдан мақсад, қорхона тамғаси босилган аппаратлар қандай ишлаётганидан хабар олиш, лозим бўлиб қолса ўша ерининг ўзидо камчиликларни бартараф қилиш эди. Лекин, бурюмчиалар Чирчиқда тай-

ёрланган кимёвий аппаратлар-дан нҳоятда хўрсанд эканли-ларини илҳор этишди.

Ўз-ўзидан маълумки, қорозда дунёга «кедган» янги апарат-лар меҳнат профессияда, айниқ-са йнгув цехида тайёрланаёт-ганда бир қатор камчиликлар-дан ҳоли эмаслиги қўришиб қо-лади. Натияжада «конструктор-лар хато қилишибди», «алла-қандай муруватлар эътибор-дан четда қолибди» қабилда таъшидди сигналлар тўшади. Аммо ўртоқ Аъзамов бошлиқ конструкторлик бюроси бундан буткул истисно: мана неча йил-дирки бирон-бир қизамада хато кетти холлари рўй бермади. Чунки конструкторлар бирон бурюмани бажаришдан аввал цехга келиб ишчилар, бригадир

ҳамда мастерлар билан масла-ҳатлашадилар, уларнинг бил-дирган фикр ва мулоҳазаларини ениқлиқ ўрғанадилар.

Ишнинг бундай таъкил эти-лиш унинг илҳориятага аниқла-ларини бермоқда. Бу йил шун-дай аппарат ҳамда ускуналар ишлаб чиқариш ўтган йилга қара-ганда атча кўп бўлиб, рес-публика ва мамлакатимиз кимё саноати ва қурилишлари учун 14 миллион 800 минг сўмлик турли хил аппаратлар етказиб бериладил. Бундай улуғвор ва-зифани адо этишда коммунист Эрғаш Аъзамов бошлиқ кон-структорлар ҳам ўзларининг му-носиб улушларини қўлиб кел-моқдалар.

Н. ПОТАПОВ, Чирчиқ шаҳри.

Фотих Шоймуратовнинг мон-тажчи бўлиб ишлаётганига 9 йилдан оғиш қолди. Ошқалб қомсомол аъзоси шу кўндалар 70-курслни бошқармоқда бун-ёдкорлари билан «Шинбол 1» турар-йўл массивини қуриш-да фаол иштирок этмоқда. У доимо кунлиги топириқларини олишро адо этмоқда. Л. Глауберзон фотоси.

МИРЗО ТУРСУНЗОДА

60 ЁШДА

ХАЛҚ БАХТИНИНГ КУЙЧИСИ

Гар ёниш бўлмаса бўлмас
итиллиш,
Гуллашу юксалиш, хуллас,
ҳар бир иш!
(МИРЗО ТУРСУНЗОДА)

вор курашчиси, хассос шоир, драматург ва оташин публицист Мирзо Турсунзода 60 йиллик шонли юбилейини ҳам буйдоқ совет кишилари эъзр таътилла билан ишонч-ламоқдалар.

Олмос қиррали санъаткор Мирзо Турсунзода жаҳонда тинчлик ва ҳалқлар дўстлигининг куйчиси сифатида маълум ва машҳурдир. Зотан исёнкор шоир тинчлик ишини ўзининг қалб амри юрак қонидек ҳис этади.

Мен ёзарман
тинчлик куйин
соф юрак қонин билан,
Уйда жўшган,
тўқниш урган меҳри
— туғеним билан,
Дўстларимнинг
қўлларига бўлсин
у ўтқир қурол.
Ким урушмоқ истар
экан, зарба ет
тортсин заволи!

Мирзо Турсунзода Улуғ Октабр нуридан баҳраманд бўлиб, озош алаб, эркин ижод қилиш бахтига муассар бўлган толеи баланд ижодкорлардан бири ҳисобланади.

У 1914 йилда Тожикистон ССРнинг Қоратог қишлоғида дурадгор оиласида дунёга келди. Аввал она кейин отадан ажралган ёш Мирзо-ни Совет ҳукумати ўз тарбиясига олди. Зайрак ва илм-маърифатга чанқоқ бўлган бола Қоратогдаги эски мактабда, сўнг Душанбада

очилган мактаб-интернат даргоҳида таълим олди.

Кейинчалик шоир ўзининг «Хасан аравақаш» поэмасида ўша янги таҳсил йилларини шундай эслайдиган:

У вақтлар биз интернатда
Жон сақлардик, таълим олардик,
Тошкент етиб боларидик
Энг биринчи йиллар эдик.
Ўша ерда биринчи савод
Китобини ўқиб ёд эдик.
Алифбадан Ленин болонинг
Васитини, сўзини шикдик.
Адибнинг илм-фанга ва айниқса
адабиёт ва санъатга бўлган ҳаваси
унинг Тошкентдаги маориф
институтинида ўқиб юрган кезлари
уйғонди. Бунажак шоир
Урта Осиеннинг ирпик илм-
маърифат маскани бўлган гузал
Тошкент шаҳрида таълим олар-
кан, адабий ҳаёт билан, маданият
ва адабиёт аҳли билан яқиндан
алоқада бўлди.

У ўқиниш ва илмнинг давралида
форс-тояк, ўзбек классиклари,
рус ва жаҳон адабиёти намоён-
лари иқдорини ўрганиш билан
бирга, Ҳамза, Садриддин Айни,
Абдулла Қодирий, Абдуқосим
Лохутий, Пайрав Сулаймонийлар
асарларини ҳам аўр меҳр-мухаб-
бат билан ўқиб-ўрганди. М. Тур-
сунзоданинг ўзи айтишича, Тош-
кентда биринчи марта ўзбек ва
рус ёзувчиларининг саҳна асар-
лари томоша қилди. Ада-
бий нечаларда қатнашди. Ёзу-
чи, шоир ва санъат намоёнлари
билан яқиндан ижодий ҳамкор-
ликда бўлди. Тошкент шаҳрида
яшаб ва ўқиб-ўрганиш кенг ижод
маскани томон етаклади.

Куллардан бир кун қўлимизга
Тутқазилди бахт йўлашмаси.
Кутар эди бизни Тошкентда
Қўнган бўён фар ҳазинаси.
М. Турсунзода 1930 йилда
Тошкентдаги маориф институтини

тутатган. муастақил ҳаётга йўлан-
га олиди. У аввал Тожикистон
республикаси ёшлар газетаси «Ком-
сомоли Тожикистон» газетасида,
кейин эса А. С. Пушкин номида-
ги Ленинobod музикали драма
театрида ишлади. Бешиллиқ-
лар даври ҳаётини тасвирлаган қи-
тор очерк, ҳикоя ва ланҳаларини
республика газета ва журнал са-
ҳифаларида эълон қилди. Унинг
янги социалистик ҳаётимиз бунёд-
корлари — коллектив хўжалик ил-
корлари, қўрилиш зарбдорлари,
ишлаб чиқариш новаторлари ҳаёт-
ини мадҳ этувчи «Галаба байро-
ғи» (1932 й.) номли биринчи очерк
ва ҳикоялар «Галаба» кейин «Она-
ларга», «Вароботей», «Менинг
Ватаним», «Ижодкоримиз», «Мам-
лакатим» қўшиб.

Шундан кейин биринчи ўзининг
бир қатор саҳна асарлари, пуб-
лицистик мақолалари, адабий-тан-
қидий асарлари майдонга кела
бошлади. Шоирнинг номини бутун
гражданлик гурури билан ижод

этан шоир М. Турсунзода уруш-
гача бўлган бешиллиқлар даври-
да, Улуғ Ватан урушининг ала-
ғали йилларида юзлаб шеър,
очерк, ҳикоя, ўғлаб поэма ва пе-
салар ижод қилди.

Хоржий Шарқ ҳаётини қалам-
да олиш, Совет Шарқи билан қиш-
ни хоржий Шарқ халқлари ҳаёт-
ини бир-бирига таққослаш шоир-
га уруш овози тингиланган кейин
муяссар бўлди. Бадний сўз устаси
Мирзо Турсунзоданинг ижодий
ва иқтисодий-сиёсий фаолияти
асосан урушдан кейинги йиллар-
да камолот чўққисига кўтарилди.
Хассос шоир шукратини оламга
таъинлаш биринчи йилки асар-
лари «Хиндистон балладаси» бўлди.
Шундан кейин биринчи ўзининг
бир қатор саҳна асарлари, пуб-
лицистик мақолалари, адабий-тан-
қидий асарлари майдонга кела
бошлади. Шоирнинг номини бутун
оламга таъинлаш «Хиндистон»

«Хасан аравақаш», «Қўллар мам-
лакатиди», «Мангу эни», «Қадр-
донларим», «Тондан Кремлга»
наби поэмалари, «Осиё овози»,
«Оод Шарқдан» мен» сингари
шеърини қил мажмуалари ше-
рийт муҳлислари қалбидан му-
таҳкам ўрни олди. Адибнинг энг
яқин асарлари рус, ўзбек, қозоқ,
азербайжон, украин, туркман,
гузурин, латин қирғиз ва Совет
Иттифоқидagi бошқа халқлар тил-
ларида, шунингдек, 30 дан ортиқ
хоржий Шарқ ва Ғарб мамлакат-
лари тилларида таржима қилинди.
Шоир асарларини ўзбек тилига
илк бор шоирлардан Ғафур Ғулом
ва Аширмат таржима қилган эди.
Мирзо Турсунзода тинчлик-осо-
йишталанининг, дўстлик ва бир-
дарданинг толамс жарчиси, ота-
ш курашчиси, йилки давлат ва
жамоат арбоби, Курашчи шоир
қайси қитъа, қайси мамлакатга
бормасин, у озош, бахтиёр ва тинч-
ликсевар совет кишилари номидан
Шарқдан аниқдан қалб қувонч-
ларга тўлиб таппиради:

Низолар унутилган менинг
Шарқимда,
Меҳр-оқибат одатдир менинг

Шарқимда.
Буюк оилда нисон бахтиёр,
Нисон олижаноб, мағрур,
ижодкор!
Коммунист шоир МирзоТурсун-
зода СССР Олий Советининг де-
путати, Тожикистон КП Мар-
зий комитетининг аъзоси, Тожи-
кистон ССР Фанлар академияси-
нинг академиги, Осиё ва Африка
халқлари бирдмчилиги Совет Ко-
митетининг раиси, тинчликни ҳи-
мой қилиш Совет Комитетининг
аъзоси, Тожикистон эъзр шоири,
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони,
Ленин мукофоти, Давлат мукофо-
ти, Руданий ва Жаваҳарлал Неру
мукофотларининг лауреатларидир.
У чоран асрдан (1946 й.) буён
Тожикистон ССР Ёзувчилари
Союзининг раиси сифатида Рес-
публиканинг ижодий коллектив-
га раҳбарлик қилиб келмоқда.
Академик шоир М. Турсунзода
қўшқин ва самарали адабий ва
иқтисодий хизматлари учун уч
марта энг юксак мукофот Ле-
нин ордени, уч марта Меҳнат
Қизил Байроқ ордени, «Фахрий
ерликлар» ва медаллар билан
мукофотланган.

Мамид ҲАСАНОВ.

ҲИСОР ТОҒЛАРИ

Мирзо ТУРСУНЗОДА

Қўрғанисан Ҳисор тоғини тизмалар манзарасини,
Омонлар чўққиларини нуқра, соф шаршарасини,
Қослардан тикка учган сой, ирмоқни дарасини,
Қўрғанисан Ҳисор тоғини учқур оҳу баррасини.
Бу тизмалар ўхшамайди бошқа тоғларга асло,
Бу тоғларнинг бор ўзгача завқ-шукунга доимо.
Бунда тоғлар саф бўлишиб, бир-бирига қўйган бош,
Бир пасту, бири баланд, бариди қўрқу ҳимо.
Ҳисор тоғини ҳар ўғирни чашмаларининг қонидир,
Балиқларини овлмоқлик сайёрлар армонидир.
Туя қабил бўйини чўзиб бунда сузар бўлдулар,
Жилгалардан сув ичару, гул-қўнгалар жонидир.
Ҳисор тоғи ўғирларни сайр-томоша жойини,
Манзилни, майдонини, кўрсе, сең, чиройини.
Тоғ бағридан қайнаб чиқиб кўйлаб оққан буқлар
Юрғаниш оҳангига, гулҳаёт, қиройини.
Баланд тоғлар кўк бағрига бошларини кўтаринган,

Оёқларини азиз она ер кўсига қўйишган,
Мисли зафар байрондек, ҳаёт машғули симои,
Тоғ кўш барқаниш қўллариди тутишган.
Агар ерга оёқ қўйсанг, бўлган қағир мулоим,
Унинг дилжақ нафасидан айрар жону-жаҳоним.
Ғўчаларга қўнган шабнам қатралари ҳаёдан
Пайдо бўлган юзмидаги олмос теру маржоним.
Ҳисор тоғи олтин, қумуш, сурма, симоб қонидир,
Ташмаларга кеча-кундуз суви роҳат жонидир.
Май пиридек шаршарлар шайфоси суви шошириб,
Қўллариди юрта тутиш ҳузурбахш май жонидир.
Мен бу тоғлар эгалида, тош бағрида туғилдим,
Унинг аза, кўз ёши на шодлик гувоҳи бўлдим.
Мен улағини чанқилганда юртим тоғини устима,
Элга ҳофиз, йўлда эса кўшам ҳамроҳи бўлдим.

НАЗАРМАТ таржимаси.

ПАХТА - ЭЛ БОЙЛИГИ

Пахтазорларда қилинган меҳнат
өзалига ҳар бир тул ғўзда бунёд
өтилган «оқ олтин» мўлжалла-
диган анча кўп бўлди. Бу ҳар бир
деҳқонни, республикамизда ишлаб,
меҳнат қилаётган барча касбадаги
меҳнатчиларни қувонтириб, аз-
бат мол пахтазорга ҳайдаб қў-
йилганини аниқлади.

Янги-янги меҳнат галабаларини
қўлга киритаётган областнинг
пахтакорлари республикада ик-
кинчи бўлиб маррага етганликла-
ри ҳақида галаба рапорти бериш-
ди. Улар янги ҳосилини 400 минг
тоннага етказиш учун аҳд қилиб,
терим суратини бўшаштирмай,
ҳар бир кўсақ, ҳар бир чанқолда
ҳосилининг ноубуд бўлмаслиги учун
курашиб, уни ўз вақтида йнгиб-
териб олишни уюшқоқлик билан
ўтказмоқдалар.

Бошқармизда ҳам барча ҳо-
силни йнгиб-териб олиш даврига
мўлжалланган иш плани тўғри
чиқилди. Ана шу планига асосан
ҳар бир район ва ҳар бир шаҳар-
да уларнинг, ўз шароитларини
ҳисобга олган тақдирда, махсус
пландар тузилди. Уларнинг шу
план асосида ишлашларини назор-
ат қилиб туриш учун махсус
штаб, пахтакор хўжаликларда но-
убудгарчиликка қарши кураш ю-
засидан беш кишидан иборат опера-
тив группа ташкил қилинди. Шу-
нингдек, районлардаги ички иш-
лар бўлиmlарига яқиндан ёрдам
бериш мақсадида бошқарманинг
масъул ходимларидан 15 киши
айратилди.

Буларга пахта ноубудгарчили-
га йўл қўймаслигини олдини олиш
учун профилактик чоралар кўриш-
дек масъулиятли вазифа юкланди.
Бизнинг текширувларимиз да-
вомида пахта ноубудгарчилигига
йўл қўётган, халқ мулкини қўз-
қорачиликка сақлаш устида қўз-
ғурмаётган кишилар ҳам топилди
қолди. Масалан, Ўрта Чирчиқ
районидagi Куйбўшиқ номи кол-
хозининг 1 ва 10-бригадаларида
пахта ҳаман бўлиб очилиб турган
бир пайда уни териб олиш ўрни-
га Мамажон, Абдуллаев, Бобо-
ев, Паршев ва Усмоновлар етти
бош қорамолни ҳайдаб юбориш-
ган.

Шу райондаги Энгелс номи
колхоз аъзоси, Х. Назаров 12
бош майда шолх молини, Киров

номи совхоз ишчиси А. Раисов
сингирини пахтазорда боқётган
вақтда ушлаб олдилди.

Юқори Чирчиқ районидagi
Свердлов номи колхозда 14 бош,
«Ленинскй путь» колхозда 9
бош мол пахтазорга ҳайдаб қў-
йилганини аниқлади.

Бундай ҳолатлар Янгийўл рай-
онидagi Оқунбобоев номи колхоз-
ининг биринчи бригадасида, «Ўзе-
кистон ССР 30 йиллиги», Қарй
Маркс номи колхозларда ҳам у-
чрайди. Бўка, Бекобод, Оққўрғон,
районларда ҳам юқоридаги қабил
кўнгилсиз фактлар содир бўлаёт-
ганини аниқлади.

Шу кунгача бошқармиз то-
монидан туронган штаб, оператив
группа ва жойлардаги вакиллар-
миз томонидан областнинг дала-
ларида пахта ноубудгарчилигига
йўл қўётган 18 киши жазоланди.
Ўз молларини пахтазорда боқёт-
ган кишиларга турли миқдорда
жарималар солинди.

Вундан ташқари, пахтани ор-
тин, тушириш ва уни олиб кетиш
вақтида ҳам ноубудгарчиликга йўл
қўйлаётганлиги қабил фактлар
учрамоқда.

Янгийўл районидagi «Партия
XXI съезди» колхозининг Йўлдош
Алишбеков бошлиқ участкасида
олиб кетилмаётган пахталар йўлда
ноубуд бўлганлиги, ўртоқ Далибоев
мулклик қилаётган пахта қабул
қилиш пунктига киравериндagi
500 метр масофада қўйлаб дурдо-
на тупроққа аралашиб кетганлиги
аниқланди.

Бошқармиз ходимлари етиш-
тирилган ҳосилининг охири грам-
маларини ҳам териб олиб, хирмонга
топирилганга пахтани пайхон
қилувчи кишиларга қарши кураш-
давом эттирмоқда. Пахта — халқ
бойлиги. Колхозчилар ва совхоз-
ларнинг ишчилари уни йил бўйи
пешона тери тўқиб етиштирган-
лар. Ҳосилининг бир граммининг
ҳам ноубуд қилинишига йўл қўй-
майлик. Пахта ноубудгарчилигига
ва уни чорва моллари пайхон қи-
линишига қарши курашни ҳамма
жойда пухта уюштирайлик.

Ғ. ЗОКИРОВ,

область ияроия комитети ички
ишлар бошқармасининг
бошлиғи.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ХИДИ-ХИТОЙ ФРОНТЛАРИДА

ХАНОИ. (ТАСС). Камбоджа
миллий озодлик қўроқли куч-
лари жапонлар операцияларини
муваффақиятли олиб бормоқда-
лар. ВИА агентлигининг
КХМЕР информация агентлиги
маълумотларига асосланиб ха-
бар беришича, ватанпарварлар
9 октябрда Компонгтан вилоя-
тида Крэк шаҳридан 10 кило-
метр шарқдаги Амичу базасида
қамалда қолган қисмларига ёр-
дам бериш учун келётган Сай-
гон қўшинларининг колоннаси-
га ҳужум қилдилар. Наъжада
жапоний вьетнамлик 130 сол-
датини сафдан чиқардилар, бит-
та вертолётни уриб тўшири-
лар, 12 та танк ва бронетранс-
портёрни яқсон қилдилар. Кам-
боджанинг ватанпарвар кучла-
ри 15 сентябрдан 9 октябргача
ўтган вақт мобайлида Крэк
шаҳри районига душманининг
1000 та яқин солдатини саф-
дан чиқардилар ва асир олди-
лар, 19 та самолётини ерда ма-
жаклаб ташладилар ёки уриб

тўширдилар, ёрилган ва ўқ-дорн
сақланадиган 16 та омборни
портлатиб юбордилар, 17 та юк
машинасини ендириб юборди-
лар.

Жапоний Вьетнамдан олина-
ётган хабарларга кўра, халқ
қўроқли кучларининг жангчи-
лари 20 сентябрдан 5 октябрга-
ча марказий Чунбог районига
душманининг 1400 дан ортиқ
солдат ва офицерини, шунинг-
дек, 100 та яқин америкаликни
сафдан чиқардилар, 67 та ҳар-
бий машинани яқсон қилдилар,
7 та вертолётни уриб тўшири-
лар, 3 та ҳарбий кемани чўки-
тиб юбордилар, 4 та ҳарбий
эшелонни ағдариб юбордилар,
қўш миқдорда қурол-аслаҳалар
ўзига қўйиб олдилар.

Жапоний вьетнамлик вата-
нпарварлар 13 ва 14 октябрь
кунлари Камеу вилоятида Сай-
гон қўроқли қўшинларининг
21-дивизия 32-полкининг икки-
та ротасига огир зарбалар бер-
дилар.

ЛОНДОН. Ковентри шаҳри-
даги машинасозлик заводлари-
нинг 16 минг ишчиси забастовка
ҳаракатида қатнашганлиги
учун ишдан бўшатилган 7 минг
ишчини қўллаб-қувватлаш юза-
сидан иш ташладди.

«Трайэмф» автомобилларини
ишлаб чиқарётган заводлар-
нинг ишчиларидан 9 минг ки-
шининг забастовкаси ана шу
компанияга қарашли корхона-
ларнинг ишини тўхтатиб қўйди.
Компания маъмурияти завод-
ларни вақтинча ёпиб қўйишга
мажбур бўлди. Машинасозлик
саноати қасаба союзи маҳал-
лий бўлимининг давлатига му-
вофиқ «Вестланд хеликоптерс»
компанияси корхоналарининг
неча юзлаб ишчилари Лондон-
да маъмуриятнинг бебошлигига
қарши намойиш ўтказдилар.
Шундан кейин ўтказилган ми-
тингда ишчилар компанияга
қарашли заводлардан бирининг

ёпилиши натижасида ишдан
бўшатилган ўз ўртоқларини
қайтардан ишга олишларини
талаб қилдилар.

ВАШИНГТОН. Иш ташла-
ган 80 минг шахтёрнинг ман-
фаатларини ҳимоя қилувчи кон-
чилар бирлашган қасаба союзи
билан кўмир шахталари ҳўжай-
инлари ўртасида олиб борилаёт-
ган музокаралар тўхтаб қолди.
Корхона эгалари меҳнатнаш-
ларнинг меҳнат шартининг ях-
шилаш ва қимматчилик авай ол-
ганлиги сабабли иш ҳақини қў-
лайитириш тўғрисидаги қийн-
чи талабларини қондириндан
бош тортидилар. 80 минг кон
ишчисининг забастовкаси мам-
лакатнинг 20 дан ортиқ штати-
га ёйилди. Бу забастовка да-
вом этмоқда. Қасаба союзулари-
нинг вакиллари меҳнат мокаро-

си ҳаққоний равишда бартараф
қилинмагунча шартини давом
эттириш ниятида ажанглигини
айтдилар.

МАДРИД. Испаниянинг Ас-
турия вилоятидаги шахтёрлар
забастовкаси уч ҳафтадан буён
давом этмоқда. Давлатга қар-
ашли «Уноса» кўмир компа-
ниясининг бир қанча шахтаси-
да бошланган мокаро ҳам иш-
чиларнинг иш ҳақини ошириш
ва меҳнат шартини яхшилаш
йўлидаги кучли қараратига ай-
ланди.

Испания ЭФЭ агентлигининг
маълумотларига қараганда,
9.393 шахтёрга нисбатан жаҳо
чоралари қўрилган. Маъмури-
ятнинг таъинида ва полиция-
нинг таҳдидига қарамай, иш
ташловчилар курашини давом
эттирмоқдалар.

Эрон. Техрон тобо-
ру заволашми боря-
ти. Янги кўп қаватли
бинолар қад кўтармоқ-
да. Суратда: Техрон
кўчаларининг бирда.
В. Соболев фотоси.

МЕХАНИЗАТОРЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

ЎЗБЕКИСТОН ПАХТА ДАЛАЛАРИДА

Мамажон Далажонов, Маннон
Жалолов, Янавод Кўичев ишлоқ
хўжалик техникасининг синоч-
лари, пахтачиларнинг комплекс
механизациялашнинг атоқли устаси
бўлган бу кишиларнинг номлари-
ни ким билмайди дейсиз? Булар
оддий тракторчи, комбайнчи, бри-
гадир бўлиб ишлаб сира мағлуби-
ятга учрамаганлар. Ҳатто энг
огир йилларда ҳам уларнинг экин-
зорлари табиий оғатлардан омон
қолган ва қатта-қатта ҳосиллар
берган. Ўтган беш йилнинг
бошларидаёқ, уларнинг ҳар қайси-
си бир мавсумда терим машинаси
билан 350—400 тоннадан пахта
териб берди. Бундай кўрсаткич
ҳозирги кунда ҳам аъло бўлишга
арзийди. Минг-минглаб ме-
ханизаторлар мана шундай кўр-
саткичга эришишга интилоқда-
лар.

Бундан бир неча йил аввал хў-
жаликларга раҳбарлик қилиш ва-
зифаси уларга ишониб топширил-
ди. М. Далажонов Мирзачўлдаги
Ленин номи кўрқ совхозга дирек-
тор қилиб тайинланди. М. Жалолов
билан Ў. Кўичев колхозларга ра-
ис бўлиб сайландилар. Уччала
хўжаликнинг ҳаммасида иш му-
ваффақиятли бўрмоқда.

Бу еш раҳбарларнинг иш усул-
би учун характерли бўлган энг
муҳим нарсаси шунки, улар пахтачи-
ларнинг комплекс механизациялаш
вазифасини ҳал этишда муайян
мақсадни қўлаб иш олиб бори-
моқдалар.

Октябрь ойининг бошида ме-
совхоз даладаридан бирда Мама-

жон Далажонов билан учрашиб
қолдим. Директор еш механизат-
тор билан сўхбатлашмоқда, пах-
тани тозақор терим учун шпин-
дель аппаратини қандай қилиб
якшироқ солаш тўғрисида масла-
ҳат бермоқда эди. Ўша куни хў-
жалик давлатга пахта сотиш пла-
нини бакарди. Мамажон деди:

— Саявис эрим минг тонна пах-
танинг, ҳаммасини машиналарда
териб олдим. Комбайнчиларнинг
кўри 200 тоннадан пахта териб
берди. Тўлан Далажонов эса тўрт
юз тоннадан кўпроқ пахтани ма-
шинада териб олди. Машиналар-
нинг ҳаммаси ишлаб турибди. Би-
нобарин янги ҳосилни ўн минг
тоннага етказамиз.

Ҳозир Ленин номи совхоз ўн
бир минг тонна пахтани териб
топишмоқда. Хўжаликдаги ме-
ханизаторларнинг кўплари бир ярим,
икки мавсум нормасини бакарди
қўйишди. Т. Далажонов эса ўзи-
нинг тўрт қаторли машинаси билан
600 тоннадан кўпроқ пахта те-
риб берди.

Пахтачилликда энг сермеҳнат
иш бўлган пахта терим ишини
Янавод Кўичев ва Маннон Жало-
лов раислик қилаётган колхозлар-
да ҳам механизаторлар ўз зимма-
ларига олдилар.

Бизнинг колхозимиз, дейди
Жалолов, пахта етиштириш ва

уни давлатга сотиш планини Ан-
глан обилада биринчи бўлиб
бакарди. Биз бунга механизатор-
ларимиз аъло ишлаганлиги туфай-
ли эришидик.

Бу йил кўзда Ўзбекистонда
терим машиналари — шу дамгача
1,6 миллион тоннадан кўпроқ пах-
тани териб берди. Бу эса ўтган
йилнинг шу вақтидагига қараган-
да 350 минг тонна кўп. Кўпгина
областларда пахтаси машина билан
терилиб олинмаётган майдон-
лар анча кенгайрилди. Ҳозирги
вақтда кўпгина хўжаликлар ҳо-
силнинг деярли ҳаммасини қўл
меҳнатини ишлатмай териб ол-
моқдалар. Сирдарё областининг
Дўстлик райони пахтани давлатга
сотиш планини Ўзбекистонда би-
ринчилар қаторида бакарди. Бу
район давлатга элтиб берган 40
минг тонна пахтадан 39 минг тон-
насини машиналарда териб олди.
Мирзачўлда етиштирилган ҳосил-
нинг деярли ҳаммаси қўл меҳна-
тининг иштирокисиз териб олин-
моқда. Мирзачўл механизаторла-
ри йиллик планини бакарган бўл-
салар ҳам, аммо пахта теримини
давом эттириб, мамлакатга яна
қўшимча равишда 39 минг тонна
пахта топишишга ваъда беришди.
Шундай қилиб, машинада териб

олинган пахтанинг миқдори ўт-
ган йилдагидан 100 минг тонна
ошириб юборилди.

Мирзачўлдаги кўрқ совхозлар
нинг тақрибон республикадаги
пахтачиллик хўжалиқлари раҳбар-
ларининг ва мутахассисларнинг
диққат ва эътиборини ўзига тобо-
ру кўпроқ тортимоқда. Янги совхоз-
ларда пахта майдонларининг ҳам-
масида ғўзаларни кенг қаторли
қилиб жойлаштиришдек энг самар-
али усул тўла равишда амалга
оширилди. Совхозлар меҳнат
уюмдорлигини анча оширишга ва
ҳар бир центнер пахтани етишти-
риш учун ишчи кучи, материал-
лар ва маблаглар сарфлашнинг ан-
ча қамайитиришга имкон беради-
ган кенг қамровли техника билан
тўла равишда қуролланганлар. Бу
совхозларда ҳар бир пахтазорга
ўрта ҳисобда 7—8 гектар, яъни
эски пахтачиллик районларига қара-
ганда 2—3 баравар кўп пахта
майдонини тўғри келди.

